

Kraków 28.03.2020 r.

dr hab. sztuki Ewa Pawluczuk
dziedzina: sztuki plastyczne
dyscyplina artystyczna: sztuki projektowe
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Wydział Form Przemysłowych
ul. Smoleńsk 9, 31-108 Kraków

RECENZJA

dorobku twórczego, naukowego, oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr sztuki Krzysztofa Kwiatkowskiego, pedagoga Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Zlecenie podjęte na podstawie decyzji Centralnej Komisji Do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 04.12.2019 roku (nr BCK-VII-L-11220/19), o powołaniu do składu Komisji Habilitacyjnej w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie sztuk projektowych dr szt. Krzysztofa Kwiatkowskiego, wszczętym 29.04.2019 roku.

Recenzja powstała na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji:

Dr Krzysztof Kwiatkowski

1. Dorobek, Autoreferat (35 strony formatu A4)
2. Dorobek (25 stron formatu A4)
3. Dydaktyka (21 stron formatu A4)

Życiorys

Pan Krzysztof Kwiatkowski urodził się w Poznaniu w 1963 roku i z miastem tym związany jest do dnia dzisiejszego.

Ukończył tamtejsze Liceum Plastyczne i kontynuował naukę w PWSSP w Poznaniu na Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego. Jeszcze w trakcie studiów w latach 1985-1988 prowadził osiedlową dziecięcą pracownię plastyczną.

W 1986 r. otrzymał stypendium Ministra Kultury i Sztuki.

Od 01.10.1987 asystent stażysta w pracowni prof. Tomasza Matuszewskiego.

W 1988 r. dyplom w zakresie wzornictwa, temat: „Projekt diaskopów – projekcja obrazu w dydaktyce” w Pracowni Projektowania Form Przemysłowych prof. Tomasza Matuszewskiego.

25.11.1988 – dyplom w zakresie malarstwa w architekturze, temat: „Pieta” w Pracowni Malarstwa w Architekturze prof. Jana Gawrona.

01.10.1988 – 07.11.1990 asystent w pracowni prof. Tomasza Matuszewskiego

03.01.1989 – 30.08.1989 przerwa na służbę wojskową.

W roku 1989 otrzymał wojewódzkie stypendium dla młodych twórców.

1992 r. odbył kurs dydaktyczno-pedagogiczny (w PWSSP w Poznaniu)

Dwa lata z rzędu (1992 i 1993 r.) wyróżniony nagrodą Rektorską II stopnia.

Od października 1996 roku pracował na stanowisku wykładowcy, a następnie od roku 1998 starszego wykładowcy.

Od 01.10.1998 pełni funkcję kierownika Pracowni Projektowania Opakowań, początkowo na nowopowstałym Wydziale Komunikacji Multimedialnej, później na Wydziale Grafiki w Katedrze

Komunikacji Wizualnej. Od roku 2012 prowadzi pracownię wspólnie z asystentką Aleksandrą Płocińską.

W 2009 obronił pracę doktorską: „Nowa Synagoga w Poznaniu – wirtualna rekonstrukcja”, którą opublikował w Zeszytach Artystycznych i za którą otrzymał wyróżnienie Urzędu Miasta Poznania oraz w 2012 r. III nagrodę w konkursie Majera Bałabana na najlepsze prace magisterskie i doktorskie o Żydach i Izraelu. Wziął też udział w 2013 r. w seminarium naukowym Żydowskiego Instytutu Historycznego z wykładem: „Synagoga Nowa w Poznaniu – wirtualna rekonstrukcja”

Przedmiotem jego działalności projektowej są: architektura wnętrz, projektowanie produktu, grafiki użytkowej, multimediiów.

Współpracuje z:

mgr. inż arch. Grzegorzem Klemensem – w zakresie architektury

Rafałem Magierskim – w zakresie projektowania graficznego

Marcinem Konickim – w zakresie wzornictwa (transport publiczny, obudowy urządzeń elektronicznych)

Nagrody i wyróżnienia

Wyróżnienie Urzędu Miasta za pracę doktorską w 2010 r.;

„Top Design – 2016” – nagroda dla fotela kolejowego Apollo – w kategorii motoryzacja i transport, Arena Design w Poznaniu;

Nagroda w konkursie Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej o nagrodę Prof. Jana Podoskiego, dla najlepszych wyrobów i innowacyjnych rozwiązań technicznych i nowoczesnych technologii przeznaczonych dla trakcji elektrycznej w komunikacji miejskiej dla firmy Modertrans Poznań dla tramwaju Moderus Gamma podczas Targów TRAKO 2017.

Udział w wystawach

Fotele, które projektował były prezentowane na wystawach i targach międzynarodowych związanych z transportem publicznym, między innymi:

Międzynarodowe targi kolejowe Trako – Gdańsk;

Międzynarodowe Targi Transportu Zbiorowego TRANSEXPO;

IAA Hannover;

InnoTrans Berlin;

Busworld Kortrijk;

Coach&Bus Birmingham;

Wystawcą był producent – firma Ster Sp. z o.o.

Działalność organizacyjna

Popularyzacja nauki i sztuki

Ekspertyzy

Pan Krzysztof Kwiatkowski jest aktywnym członkiem społeczności akademickiej UAP. Brał udział w projekcie badawczym „Nowe wzornictwo i opakowania dla produktów klastra „Leszczyńskie Smaki” w ramach konkursu „Voucher dla przedsiębiorstw” organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Znaczna część środków wypracowanych w tym projekcie zasilila budżet macierzystej Uczelni.

Habilitant sam lub we współpracy z innymi osobami prowadził wiele wykładów, warsztatów, prezentacji i szkoleń, między innymi:

wykład „Nowa Synagoga w Poznaniu” dla międzynarodowych warsztatów studenckich „Sukot” (organizator SARP Poznań);

seria wykładów otwartych poświęconych zagadnieniom koloru w druku wspólnie z magistrem Szymonem Sznajderem i prof. Krzysztofem Molendą;

wykłady i prezentacje dotyczące technologii związanej wytwarzaniem opakowań oraz podstaw wiedzy poligraficznej dla studentów Pracowni Projektowania Opakowań;

prezentacja „Zagadnienia ergonomiczne w projektowaniu siedzisk do pojazdów” na Arena Design 2013 – w ramach Forum Wydziału Architektury i designu UAP (przygotowanie prezentacji multimedialnej);

prezentacja „Dydaktyk – osobowość projektowa – Krzysztof Kwiatkowski i Marcin Konicki”

prezentacja w ramach konferencji Pracownia Programów Edukacyjnych i Współpracy z Przemysłem (współpraca z Marcinem Konickim);

prezentacja „Pracownia Projektowania Opakowań wobec problemów przemysłu sposób przygotowania projektantów opakowań – w ramach sympozjum „Zdrowa żywność funkcjonalna” organizowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego;

„Design w praktyce” – prezentacja Krzysztofa Kwiatkowskiego autora projektów foteli – publikacja filmu, fotografii i wizualizacji w portalu Nasz Region;

publikacje prac studentów Pracowni Projektowania Opakowań z komentarzem Habilitanta w czasopiśmie Packaging Polska w dziale Galeria.

Wiedza i doświadczenie zawodowe pozwalały Habilitantowi uczestniczyć w badaniach i zespołach eksperckich:

1. „Opracowanie procesu badawczo-wdrożeniowego produktu”. Podmiot zlecający: Ośrodek Badań i Rozwoju Ster Sp. z o.o.
2. Wstępne analizy ergonomiczne fotela dla dzieci 6–10 lat dla firmy Ster
3. Analizy wykorzystywane i rozwijane przez firmę Ster
4. Udział z zespołem, który wykonał ekspertyzy opakowań kilku producentów żywności z Mazur dla Concordia Design
5. Członek jury konkursu Art of Packaging 2018 i 2019 r.

Dorobek

Szczerze mówiąc jestem w pozytywnym sensie przytłoczona ilością projektów, którymi może pochwalić się Habilitant (spis na 8 stronach A4). Zważywszy, że jednocześnie prowadzi działalność dydaktyczną i organizacyjną na uczelni, musi być człowiekiem niezwykle zorganizowanym, utalentowanym i pracowitym. Nie rozumiem, dlaczego dopiero w 2019 roku ubiega się o tytuł doktora habilitowanego, podczas gdy jego dorobek uprawniał do tego co najmniej już w 2016.

Przeważającą część stanowią projekty z kategorii 3D (ok. 33), następnie projekty z dziedziny architektury i architektury wnętrz (ok. 26), projekty 2D (ok. 21), multimedia (ok. 7) oraz inne, nie dające się wprost przyporządkować do wyżej wymienionych np. medale.

Według danych w dokumentacji około 30 wymienionych projektów z kategorii 3D i architektury zostało zrealizowanych, nie ma jednak informacji na ten temat dla pozostałych kategorii. Mogę jedynie snuć przypuszczenia na podstawie analizy materiału ilustracyjnego.

Działalność Habilitanta ściśle związana jest z firmą STER, dla której wykonał większość projektów, ale współpracował też z firmą ModernTrans, Maan i As. Klientami Pana Krzysztofa były również

jednostki administracyjne, instytucje kościelne, muzealne, akademickie, oświatowe. Można domniemywać, że powierzano mu realizację zamówień ponieważ jego osoba gwarantowała wysoką jakość wykonania.

Zanim przejdę do omawiania prac przedstawionych jako dzieło habilitacyjne: Projektu fotela kolejowego Apollo i projektu modularnego fotela tramwajowego TRM, chciałabym zwrócić uwagę na wybrane projekty z różnych kategorii.

Rodzina foteli 8M

Z mojego punktu widzenia – osoby, która nie zajmuje się projektowaniem 3D – szczególną zaletą tego projektu jest system modułowy, który sprawia, że z ograniczonej liczby części składowych możemy zbudować różnorodne konfiguracje wnętrza pojazdów. Bazą systemu jest wspólny korpus (podstawa i konstrukcja szkieletu), a odmienny charakter wnętrza pojazdu uzyskujemy przez zastosowanie różnych kształtów uchwytów i kolorowe nakładki. Występuje on w dwóch odmianach – fotel pojedynczy i podwójny. Później powstała odmiana „półtora” przeznaczona dla matki z dzieckiem, ale ponieważ fotele są wykorzystywane na rynku amerykańskim, może być doskonała dla ludzi z dużą nadwagą, których tam nie brakuje. Projekt posiada dobre cechy ergonomiczne oraz poprzez zastosowanie odpowiednich materiałów i konstrukcji zredukowano jego wagę dając początek serii produktów ultralight, które mimo tego zachowują odpowiednią wytrzymałość.

Że jest to dobry projekt świadczy zastosowanie go w autobusach w USA i Kanadzie, które są wymagającymi rynkami. Siedziska zaprojektowane przez Pana Krzysztofa spotkamy także w pojazdach w Azji i Europie.

Architektura wnętrz

Interesujący, ascetyczny i funkcjonalny projekt wyposażenia auli im. abp. Antoniego Baranka na Ostrowie Tumskim wraz z koncepcją zagospodarowania terenu zrealizowany z Grzegorzem Klemensem.

Rzeźba

Z realizacji rzeźbiarskich zwraca uwagę projekt tablicy pamiątkowej biskupów poznańskich w podziemiach Katedry. Stonowana kolorystyka, piękny krój pisma, adekwatny do charakteru miejsca materiał.

Multimedia

Nastrojowa projekcja „Słowa” w budynku synagogi w Poznaniu towarzysząca koncertowi kantora, wykorzystująca umiejętnie architekturę wnętrza obiektu.

W dokumentacji dorobku pojawiają się często wizualizacje wykonane przez autora, bardzo dobrej jakości, świadczące o doskonałym opanowaniu warsztatu w tym zakresie.

Dydaktyka

Można by się pokusić o stwierdzenie, że działalność dydaktyczną Pan Kwiatkowski zaczął już od roku 1985, prowadząc osiedlową pracownię plastyczną dla dzieci. Nie wiemy niestety, co wykonywali podopieczni i czy miało to jakkolwiek związku z projektowaniem. Pracę ze studentami, jako asystent stażysta a następnie asystent, rozpoczął u prof. Tomasza Matuszewskiego.

Stanowisko kierownika Pracowni Projektowania Opakowań objął w roku 1998.

Zdziwiona jestem, po zapoznaniu się z dorobkiem habilitanta, że osoba z taką wiedzą z zakresu *hard design'u* nie prowadzi dydaktyki z tego zakresu. Tym niemniej wyniki, jakie uzyskują studenci pracowni są bardzo dobre. Interesujące formy opakowań, oryginalne i jednocześnie funkcjonalne, w większości przykładów atrakcyjna, odbiegająca od standardowych rozwiązań grafika. W dokumentacji zaprezentowano również eleganckie projekty naczyń i akcesoriów stołowych, ale w podpisach niestety brakuje informacji co było dokładnie przedmiotem projektu, czyli po prostu tematu zadania.

Tak to wygląda w prawie całej dokumentacji dydaktyki – mamy podane nazwisko studenta (tylko w pracach dyplomowych), informację czy to dyplom czy praca semestralna. Nie zawsze jednak jest oczywiste jaki był zakres projektu. Dane te znajdujemy w spisie prowadzonych dyplomów, ale jest on w innej części opracowania.

Pan Krzysztof wraz z Aleksandrą Płocińską – asystentką – stworzyli własny program pracowni, w którym dają studentom rzetelne i wszechstronne podstawy do zdobywania wiedzy i kształtowania swojej drogi zawodowej. Zadania stawiane przed nimi uwzględniają zarówno czynniki marketingowe jak i pozwalają na możliwość pracy w oderwaniu od aspektów rynkowych. Kładziony jest nacisk na potrzeby odbiorcy i aspekt ekologiczny. W programie znalazło się też miejsce na wiedzę z zakresu materiałoznawstwa, technologii produkcji opakowań i technik drukarskich. Ważnym elementem programu są prezentacje będące wprowadzeniami do tematów.

W 2017 roku wspólnie z magistrem Szymonem Sznajderem i prof. Krzysztofem Molendą habilitant przygotował serię wykładów otwartych poświęconych zagadnieniom koloru w druku. Oprócz programu swojej pracowni Pan Kwiatkowski prowadzi, poza oficjalnym programem studiów, warsztaty otwarte modelowania trójwymiarowego, uczy studentów programu Rhinoceros 3D – niezwykle przydatnego, dostępnego cenowo i dającego wiele możliwości. Dla habilitanta ważne jest, że znajomość tego programu pozwala studentom na pracę, nie zmuszając ich do korzystania z nielegalnych pirackich wersji oprogramowania. Pragnę w tym miejscu zacytować słowa Pana Krzysztofa, które określają jego stosunek do studentów i nauczania:

„Swoją rolę w pracy ze studentami widzę jako towarzysza rozwoju”

„Rozwiązując problemy projektowe można dojść do dużej wprawy, jednak dopiero konieczność tłumaczenia studentom zagadnień zmusza mnie do werbalizowania i nazywania zjawisk, które bez tego kontaktu mogły by być nieuświadomione”.

Pan Krzysztof jest także promotorem prac magisterskich i licencjackich.

Efekty działań Pracowni Projektowania Opakowań prezentowano na targach opakowań Taropak MTP, w Galerii „Design” BWA Wrocław, kilkakrotnie na Poznań Design Days w Galerii Arsenał i w Galerii Słodownia w Starym Browarze, a także na wystawie w Hanowerze i Magdeburgu. Studenci brali udział w konkursie Art-Packaging uzyskując wyróżnienia i nagrody. Pani Joanna Leciejewska otrzymała tytuł Designera Roku przyznany przez IWP. Pracownia współpracowała również z firmami zewnętrznymi PromoNotes z Suchego Lasu i wytwórnią opakowań TFP z Dzieńmierowa.

Na zakończenie oceny działalności dydaktycznej chciałabym wymienić przykłady projektów studenckich, które zrobiły na mnie największe wrażenie:

1. Praca dyplomowa Dominiki Korzeń – zestaw naczyń do herbaty.
Piękna, elegancka forma zestawiona z elementami drewnianymi prawdopodobnie również zaprojektowanymi przez studentkę, ale niestety nie ma o tym informacji;
2. Pudełeczko na cukierki DUO, praca semestralna (nie wiadomo kogo) – ciekawa konstrukcja, atrakcyjna niespotykana forma, nawiązująca chyba do zabawki papierowej Piekło-Niebo;

3. Rodzina opakowań na produkty mleczne (nazwiska autora brak) – interesująca koncepcja wykorzystująca jako ilustrację ubiory regionalne. Niestety brak opisu pracy nie pozwala na poznanie założeń projektowych autora.

Dzieło habilitacyjne i autoreferat

Projekt fotela kolejowego Apollo i projektu modularnego fotela tramwajowego TRM.

Pan Krzysztof Kwiatkowski jest dojrzałym, świadomym i doświadczonym projektantem z wieloletnią praktyką zarówno zawodową jak i dydaktyczną. W autoreferacie zawarł swoje refleksje na temat projektowania, kładąc szczególny nacisk na projektowanie siedzisk do transportu publicznego, bo w tej dziedzinie ma największe doświadczenie. Habilitant zastanawia się nad misją дизайнера w dzisiejszym świecie, bliskie są mu poglądy i spostrzeżenia Victora Papanka, uznaje również zalety metody *design thinking*, choć uważa, że jest ona wystarczająca jedynie do prostych projektów. Wraz z Panem Marcinem Konickim opracowali na zlecenie firmy, z którą od lat współpracują, schemat procesu projektowego, sprzężonego z działaniem wdrożeniowym oraz uwzględniającego dodatkowy element jakim jest włączenie projektu badawczego. Habilitant docenia również ergonomię, jako naukę niezwykle ważną w procesie kształtowania produktu, ale stwierdza, że nie daje ona gotowych do zastosowania recept na każdą okazję. Pan Krzysztof stworzył własny zestaw fantomów. Są to sylwetki postaci opracowane cyfrowo w wielkościach centylowych 5 i 95. Służą mu one do analizowania poszczególnych aspektów siedzisk.

Pozwolę sobie zacytować kilka stwierdzeń Habilitanta, które moim zdaniem są niezwykle trafne, dobrze charakteryzują rolę projektanta i warunki jakie musi spełniać produkt by znalazł nabywcę:

„Projektant powinien dbać, aby zostały uwzględnione potrzeby człowieka zgodnie z ich istotnością. Lista bywa długa i wynika z natury projektu. Niekiedy splot zależności jest tak duży, że trzeba być otwartym na różne wzorce myślenia”.

„Istnieje cały wachlarz technik wspierających projektanta. Począwszy od obserwacji, eksperymentów, *moodboardów*, *sketchingów*, wizualizacji, zbierania opinii, po tworzenie ankiet”.

„Aby towar można sprzedać musi spełniać określone oczekiwania klienta. Potrzeby nabywcy trzeba znać, aby na nie trafnie odpowiedzieć. Słowo nabywca jest tu tylko symbolem, ponieważ pod tym sformułowaniem należy widzieć grupę podmiotów zainteresowanych określonymi cechami produktów. W przypadku foteli tą grupę stanowią producent pojazdów, firma przewozowa, władze samorządowe odpowiedzialne za transport i rozwój regionu, a na koniec pasażer”.

„Przed każdą ze stron stoją aktualne wyzwania. Projektant powinien rozumieć ich naturę. Produkt jest materialnym zapisem kompromisu potrzeb i możliwości. Kompromis, a tym samym postać produktu jest wypadkową aktualnych uwarunkowań m.in. ekonomicznych, technologicznych i ekologicznych. Bardzo często produkt, który jest odpowiedzią na te czynniki, był dobry wczoraj, ale może być niewystarczająca dzisiaj, a tym bardziej nie będzie dobrą odpowiedzią na wyzwania jutra”.

Przytoczone powyżej słowa Pana Krzysztofa Kwiatkowskiego są dowodem jego doświadczenia i świadomego podejścia do dziedziny, którą reprezentuje. Zacytowałam tylko kilka wypowiedzi, ale autoreferat zawiera wiele „recept” na uzyskanie bardzo dobrych efektów projektowych, stworzonych i wypróbowanych przez doskonałego дизайнера-praktyka. Powinien być polecaną lekturą dla studentów, a nawet już praktykujących na rynku absolwentów wydziałów wzornictwa.

Pan Krzysztof Kwiatkowski zapewne stosuje wszystkie metody, o których pisze, w swojej praktyce zawodowej, a o ich skuteczności świadczy ilość zrealizowanych koncepcji oraz utrzymywanie się ich na rynku przez tak długi okres czasu.

Projekt modularnego fotela tramwajowego TRM wiąże się z realizacją projektu „Innowacyjny tramwaj miejski” współfinansowanego przez NCBiR i Unię Europejską. Habilitant szczegółowo opisuje etapy procesu projektowego uzasadniając wszystkie decyzje i wybory, które złożyły się na uzyskanie finalnego produktu. Poznajemy genezę powstania fotela, przepisy jakie musiał spełnić, szczegóły konstrukcyjne i ergonomiczne, kryteria doboru tkaniny i jej kolorystyki. Znajdziemy również opis eksploatacji siedzisk. Konstrukcja fotela TRM zakładała możliwość niezależnej wymiany wkładek oparcia i siedziska czego nie było w innych modelach foteli. W tym celu został wprowadzony specjalny element łącznika. Jest to odpowiednio ukształtowany profil aluminiowy, na którym został umieszczony napis z nazwą modelu tramwaju. Autor zaprojektował specjalny krój pisma, który był przygotowany do kilku technologii tworzenia przestrzennych napisów, stosowanych do oznaczania modeli pojazdów. W efekcie powstał projekt nagrodzony:

w 2017 r. – nagrodą Top Design Award 2017 w konkursie Top Design w kategorii Motoryzacja i transport publiczny (w ramach Arena Design);

w 2017 r. – nagrodą w kategorii Tabor szynowy w konkursie im. Jana Podolskiego zorganizowanym podczas targów Trako (targi pojazdów szynowych w Gdańsku);

w 2017 r. – nagroda w konkursie Dobry Wzór 2017 w kategorii Transport i komunikacja (Instytut Wzornictwa Przemysłowego).

Projekt fotela kolejowego Apollo

Podobnie jak w opisie etapów projektu siedzisk tramwajowych TRM i w tym przypadku autor zapoznaje nas szczegółowo ze wszystkimi wymogami, jakie musiał spełniać fotel przeznaczony do wagonu kolejowego. Zwraca uwagę na różnice związane z charakterem pojazdu, wymogami bezpieczeństwa, oczekiwaniami pasażerów podróżujących na dalekich trasach i życzeniami zlecniodawcy i producenta. Habilitantowi udało się pogodzić te wszystkie czynniki. Powstał fotel wygodny dla jak największej grupy pasażerów, wyposażony w udogodnienia typu stoliki, wieszaki, uchwyty, zagłówki. W projekcie uwzględniono także różne warianty formy detali i ich kolorystyki.

Daje to możliwość funkcjonalnego i zróżnicowanego aranżowania wnętrza wagonu, stwarzając wrażenie miejsca, w którym miło i komfortowo spędzimy czas podróży. Poprzez odpowiedni dobór materiałów i konstrukcji zmniejszyła się również waga fotela, czego oczekiwał zlecniodawca.

Produkt otrzymał nagrodę „Top Design – 2016” – w kategorii motoryzacja i transport, Arena Design w Poznaniu;

Konkluzja

Po zapoznaniu się z bogatym dorobkiem projektowym, działalnością dydaktyczną i organizacyjną Pana dr Krzysztofa Kwiatkowskiego, biorąc pod uwagę oryginalne rozwiązania, które zastosował w zaprezentowanych dziełach oraz stworzone na potrzeby swojej pracy własne, skuteczne metody badawcze i projektowe stwierdzam że kandydat spełnia warunki określone w art.17 ustawy z dnia 14.03.2003 r. (Dz. U. z 2003 r., nr 65. poz.595, Dz. U. z 2005 r. Nr 164. poz. 1365. Dz. U. z 2011 r. nr 84 poz.455) i wnioskuję o nadanie mu tytułu doktora habilitowanego.

dr hab. Ewa Pawluczuk, prof. ASP w Krakowie

